

prima instanță: V. Guțan
instanța de apel: N. Budăi, I. Muruianu, V. Efros

dosarul nr. 2ra-1014/18

ÎNCHEIERE

6 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Anatolie Nuca, reprezentat de avocatul Elena Stănilă împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova și Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare a cauzei și executare a hotărârii judecătorești în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2018 prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărârea judecătorești Chișinău sediul Centru din 17 august 2017, prin care a fost admisă parțial acțiunea

constată:

La 24 mai 2017, Anatolie Nuca, reprezentat de avocatul Elena Stănilă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM și Ministerului Finanțelor al RM cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare a cauzei și executare a hotărârii judecătorești în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 29 mai 2007, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al RM și Oficiului de Executare Cahul cu privire la repararea prejudiciului material și prejudiciului moral, motivând că la 24 februarie 2005 a cumpărat de la Oficiul de Executare Cahul în urma unei licitații apartamentul nr. 3 din str. M. Costin 6 or. Cahul la prețul de 60000 lei, înregistrând la 10 martie 2005 la OCT dreptul de proprietate.

Comunică că ulterior, a fost radiat dreptul lui de proprietate asupra bunului imobil menționat, în temeiul hotărârii Judecătorești Cahul din 28 martie 2006, fiind lezate drepturile Mariei Chiriac și lui Ion Chiriac.

Menționează că în urma anulării rezultatelor licitației, i-a fost restituit prețul pentru imobil în sumă de 60000 lei.

Astfel, fiind îndreptățit, ca cumpărător de bună – credință, la repararea prejudiciului cauzat prin actul juridic nul, conform prevederilor art. 14 alin. (1) și 219 alin. (3) Cod civil, a intentat împotriva Ministerului Justiției al RM și Oficiului de Executare Cahul inclusiv capătul de acțiune privind despăgubiri morale, fiind admise la suma de 14916 lei cu titlu de devalorizare a banilor în procesul de inflație și 79,90 lei pentru achitarea serviciilor OCT.

Menționează că despăgubirea a fost încasată de la Oficiul de Executare Cahul, deoarece pe perioada 28 februarie 2005 - 6 martie 2007, dânsul a fost în imposibilitate de a beneficia de suma de 60000 lei achitată în contul imobilului menționat.

Subliniază că pretențiile menționate au devenit irevocabile în temeiul deciziei Curții Supreme de Justiție din 23 noiembrie 2011, iar la 28 aprilie 2011, i-a fost eliberat titlul executoriu cu nr. 2-951/2009 privind încasarea de la Oficiul de Executare Cahul a sumei cu titlu despăgubiri 14995 lei.

Remarcă că din anul 2011 până în prezent, suma indicată este neexecutată.

Relatează că din 28 aprilie 2011 până la 16 iulie 2012, dânsul a așteptat executarea benevolă a sumei de 14995 lei de către Oficiul de Executare Cahul, iar la 23 noiembrie 2011, a adresat Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești cerere privind desemnarea executorului în scopul executării documentului.

Afirmă că la 22 martie 2012, s-a adresat cu acțiune civilă la Judecătoria Cahul cu cerința de a fi înlocuit debitorul - Oficiul de Executare Cahul cu succesorul în drepturi, deoarece sistemul de executare silită a fost reformat, iar Oficiul de Executare Cahul a fost dizolvat și eliberarea unui nou titlu executoriu.

Notează că la 16 iulie 2012, neavând un răspuns la cererea adresată Uniunii Executorilor, a adresat Ministerului Justiției al RM o cerere prin care a solicitat executarea documentului executoriu în cauză.

Sușține că prin încheierea Judecătoriei Cahul din 20 iunie 2012 a fost dispusă înlocuirea Oficiului de Executare Cahul cu Ministerul Justiției al RM, fiind respinsă cerința cu privire la eliberarea unui nou titlu executoriu.

Astfel, la 20 august 2012, dânsul a fost înștiințat de Ministerul Justiției al RM la cererea din 16 iulie 2012, precum că Ministerul nu este de acord cu încheierea Judecătoriei Cahul din 20 iunie 2012 a contestat la 2 august 2012 încheierea în cauză, motiv ce suspendă executarea documentului executoriu, restituind documentul executoriu în adresa lui.

Menționează că prin decizia Curții de Apel Cahul din 15 noiembrie 2012 a fost casată integral încheierea din 20 iunie 2012, pricina civilă fiind restituită spre examinare în fond în alt complet de judecată cu necesitatea atragerii în proces a persoanelor ce poartă răspundere pentru neexecutarea unei hotărâri judecătorești.

Indică că prin încheierea Judecătoriei Cahul din 16 aprilie 2013 au fost respinse cererile lui Anatolie Nuca integral, iar prin decizia Curții de Apel Cahul a fost casată încheierea din 16 aprilie 2013 cu restituirea pricinii spre rejudecare în fond cu necesitatea atragerii în proces a Ministerului Finanțelor al RM.

Ulterior, în cadrul examinării acțiunii privind înlocuirea debitorului cu succesorul în drepturi, dânsul a depus cerere de majorare a sumei prejudiciului moral în cuantum de 100000 lei, având în vedere faptul că se tergiversează executarea documentului executoriu, la acel moment fiind mai mult de 3 ani de zile.

Mai notează că fiind examinate în cumul ambele capete de cerințe, prin încheierea Judecătorei Cahul din 25 iulie 2014 a fost admisă parțial cererea lui Anatolie Nuca privind înlocuirea debitorului Oficiul de Executare Cahul cu succesorul în drepturi și încasarea din bugetul statului a prejudiciului material și moral, și respectiv a fost înlocuit debitorul Departamentul de Executare Cahul în documentul executoriu nr. 2-951/09 din 23 noiembrie 2009 cu succesorul său în drepturi Ministerul Finanțelor al RM. A fost respins capătul de cerere privind încasarea din bugetul statului a prejudiciului material și moral în cuantum de 100000 lei, motivând ca imposibil de a examina incidente de procedură și examinarea separată a cerinței de încasare a prejudiciului de 100000 lei în procedură separată în temeiul prevederilor din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Susține că prin decizia Curții de Apel Comrat din 29 aprilie 2015 încheierea Judecătorei Cahul din 25 iulie 2014 a fost menținută.

Își întemeiază pretențiile în baza dispozițiilor art.20, 53 din Constituția RM, art. 9, 11, 14, 1423 Cod civil, art. 2, 5 din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, art. 166-167 CPC.

Solicită admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a pricinii, constatarea faptului încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare în sumă de 100000 lei, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea judecătorei Chișinău sediul Centru din 17 august 2017 a fost admisă parțial acțiunea, constatată încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii Judecătorei Cahul din 23 noiembrie 2009, încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției al RM în beneficiul lui Anatolie Nuca suma de 3000 lei cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral cauzat.

În rest, acțiunea în partea constatării încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei a fost respinsă ca fiind depusă tardiv.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2018 a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al RM și menținută hotărârea primei instanțe.

La 26 martie 2018, Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei recurate și a hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii înaintată de Anatolie Nuca, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca tardivă.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu decizia recurată și hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a acțiunii, considerându-le neîntemeiate.

Având în vedere prevederile art. 239 și 373 alin. (1) CPC, constată că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material prevăzut de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

Subliniază că instanța de fond și instanța de apel nu au luat în considerație circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, pe care le consideră constatate și nu au fost dovedite cu probe veridice și suficiente.

Reiterează că Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în funcție de factorii precum sunt durata neexecutării, miza litigiului, circumstanțele personale ale reclamantului, decide în fiecare caz în parte, dacă este cazul să fie acordată despăgubire pentru dauna morală sau dacă simpla constatare a violării poate fi suficientă.

Evidențiază că acordarea prejudiciului moral conform prevederilor din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 nu conține o regulă generală, dar o excepție de la această regulă, care necesită a fi confirmată prin anumite criterii bine definite.

Menționează că din 29 aprilie 2015, când a fost pronunțată decizia Curții de Apel Comrat, Anatolie Nuca a avut posibilitate de a se adresa organelor responsabile de executarea hotărârii judecătorești.

Respectiv, omisiunea intimatului de a întreprinde acțiuni inevitabile realizării dreptului său determină lipsa responsabilității statului.

Consideră că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul declarat de Ministerul Justiției al RM.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 26 martie 2018 împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 8 februarie 2018, în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), pe când în recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Distinct de cele relatate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Dumitru Mardari

Luiza Gafton